

Nyt fra Socialstyrelsen

Knud D. Damgaard, fuldmægtig og projektleder, Kontor for ældre og demens

I Kontor for ældre og demens nærmer to projekter i den nationale demenshandlingsplan sig deres afslutning. Derfor er disse projekter i fokus i det følgende.

Metode til forebyggelse af udadreagerende adfærd

Metoden til forebyggelse af udadreagerende adfærd hos personer med demens offentliggøres i januar. Metoden er udviklet i samarbejde med de tre projektkommuner Hillerød, Syddjurs og Sønderborg i perioden 2011-14. Her har ledere og især medarbejdere udviklet både kompetencer og organisation og medvirket til at forfine metodens faglige og organisatoriske elementer.

Elementer i metoden

Metoden handler om et stærkt fokus på ledernes opgaver, medarbejdernes kompetencer og på den faglige organisering. Desuden er der fokus på, hvordan man skaber læring og forankring af viden om indsatserne til målgruppen.

Den helt afgørende pointe i metoden er, at det ikke er beboerne, der bevidst og med forsæt bliver agiterede, urolige eller andet. De reagerer på

ting i deres daglige miljø, som gør dem utrygge, vrede og medfører, at de ikke trives. Det er derfor vigtigt at kende beboerne godt, og at vide hvordan man kan tilpasse såvel omsorg som omgivelser, for at undgå at udadreagerende adfærd opstår.

Metoden kan deles op i tre elementer:

- 1) Faglighed og organisering
- 2) Ledelsesfokus
- 3) Kompetenceudvikling

1) Faglighed og organisering

Omdrejningspunktet i metoden er afholdelse af beboerkonferencer. Det er et fagligt møde, som kun omhandler én beboer. Her er målet at sikre, at der både er plads til at udfolde medarbejdernes faglige viden og fortællinger om f.eks. en vanskelig situation i mødet med en beboer. Metoden og mødeformen hjælper til at forankre viden i praksis. Her har lederne en stor opgave, da det især er dem, der skal facilitere processen. Men demenskoordinatorer og –konsulenter bidrager også med deres viden, for dermed at kvalificere og understøtte de faglige drøftelser. Efter en grundig gennemgang aftales hvilke nye eller ændrede indsats, der skal iværksættes. Dermed kan en god indsats for beboerne tilrettelægges med opbakning fra alle. På sigt skal dette føre til øget trivsel i hverdagen for beboerne og som en følge heraf, kan der skabes et godt arbejdsmiljø.

2) Ledelsesfokus

Lederen har en central rolle som faglig ankerperson og ansvarlig for at facilitere de faglige drøftelser på beboerkonferencerne. Det er afgørende for metodens succes, at ledere og mellemledere på plejecentrene er en aktiv del af den forebyggende indsats, og at der er et godt samarbejde mellem dem og f.eks. demenskoordinatorer. Når lederne er tydelige som en aktiv part af processen, øger det markant effekten af at etablere et fagligt rum for refleksion, som en vej til bedre løsninger i omsorgen for beboerne.

3) Kompetenceudvikling

For at give medarbejderne de bedst mulige forudsætninger for at indgå i beboerkonferencerne, er det væsentligt at sikre de rette kompetencer. Derfor er en del af metoden et kompetenceudviklingsforløb for alle medarbejdere, der jævnligt møder beboere, som har eller kan få udadreagerende adfærdsmønstre.

Her kan der opnås øget forståelse for beboernes reaktioner. Medarbejderne kan få ny viden om pædagogiske, faglige og kommunikative tilgange, og om hvordan deres egen personlige tilgang kan medvirke til at ruste dem bedre til mødet med mere komplekse eller voldsomme beboere.

Resultaterne

Metodeguiden og det øvrige materiale offentliggøres på socialstyrelsen.dk/demens ved udgangen af året. Her vil der være materiale, der beskriver de tre elementer, som kort er ridset op ovenfor. Desuden vil man kunne finde dokumentationen for, hvorfor de forskellige elementer i metoden har fået den udformning, de har. Vidensgrundlaget udgøres dels af evaluering, som ser på det samlede projekforløb og effekter af metoden dels af den procesevaluering, som Socialstyrelsen har udarbejdet af implementeringsprocessen i forbindelse med beboerkonferencen. Herunder også af forskellige økonomiske aspekter i forbindelse med anvendelse af metoden, samt en beskrivelse af det læringsteoretiske fundament for beboerkonferencen.

Målet er, at materialet kan anvendes som en

Foto: © www.foto-arkiv.dk og Lillian Møller

konkret guide til at implementere metoden i en kommune og på et plejecenter.

Viden om demens – på hjemmesiden

Socialstyrelsen har i den nationale demenshandlingsplan haft til opgave at skabe et styrket grundlag for socialfaglige metoder og deres implementering. Resultatet er viden om en række temaer om socialfaglige indsatser på demensområdet. De præsenteres på socialstyrelsen.dk/demens. Der er udarbejdet i alt otte temaer, og to yderligere bliver præsenteret omkring årsskiftet. Det ene handler om rehabilitering og demens, det andet om forskellige faglige metoder, der kan reducere udadreagerende adfærd og håndtering af disse, når der f.eks. har været episoder med vold eller lignende. Det sidste tema underbygger naturligvis også metoden til at forebygge udadreagerende adfærd.

Alle temaer på siderne er opbygget efter samme struktur:

- 1) En temaintroduktion, som ofte er skrevet af eksterne eksperter på det givne tema,
- 2) en gennemgang af aktuel forskning på det givne område
- 3) samt en række praksis eksempler fra forskellige velunderbyggede metoder og indsatser rundt omkring i kommuner og botilbud.

Formidlingssider om demens

På Socialstyrelsens formidlingssider om demens er der aktuelt otte temaer ([læs mere her](#)):

- Om udviklingshæmmede med demens
- Om yngre personer med demens
- Om musik- og danseterapi
- Om reminiscens
- Om pårørende
- Om marte meo
- Om fysisk aktivitet
- Om Dementia Care Mapping

Her ligger også materiale om rådgivningsmodellen, national handlingsplan, tværsektorielt samarbejde, magtanvendelse og socialpædagogik.

Det er muligt at printe eksempler ud fra siden, enten ved at hente de enkelte temaer eller det samlede 'sæt' af temaer. Den viden, der er til rådighed, kan enten anvendes til undervisning, som beslutningsgrundlag eller som inspiration til at iværksætte nye tiltag. Siderne er velbesøgte. Vi håber, at også de nye temaer vil være relevante for jeres arbejde.